

Anvisning konstgräsytor

Anvisning

Diarie-/dokumentnummer: KS2019/1900
Beslut: Förvaltningsledningen 2020
Giltighetstid: 2020-01-01 – 2023-12-31
Dokumentansvarig: Enhetschef Fritid
Senast uppdaterad av: Pia Christoffersson

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Relation till andra styrdokument	3
3. Syfte.....	4
4. Mål och viljeinriktning	4
5. Inriktning för anläggning av nya konstgräsytor	4
6. Utveckling och utbyte av material i befintliga konstgräsytor	4
7. Användning av konstgräsytor.....	4
8. Egenkontroll av konstgräsytor	5
9. Drift och skötsel	5
10. Bidrag till ytor som ägs av andra	5
11. Levandegöra	6
12. Uppföljning	6

1. Inledning

Det finns idag över 1000 konstgräsplaner i Sverige och cirka 100 nya byggs årligen. För att underlaget på en konstgräsplan ska ha de önskade egenskaperna fylls planen med stora mängder fyllnadsmaterial, oftast i form av gummigranulat.

Det granulat som används på konstgräsplaner är framförallt återvunna bil- och maskindäck, SBR-gummi. Granulat från nytillverkat industrigummi, EPDM- och TPE-gummi är också vanligt. SBR-gummit är populärt för att materialet har goda spelegenskaper och för att det i nuläget är billigare än andra material. TPE-gummit har bättre miljöegenskaper än EPDM och kan återvinnas. Olika typer av organiskt fyllnadsmaterial förekommer också (till exempel kork, bark och kokos) i begränsad omfattning.

Den typ av gummigranulat som används i konstgräsplaner är så små (2–3 mm) att de räknas som mikroplast när de sprids till miljön. Regelbunden användning och skötsel av konstgräsplaner leder till att gummigranulat försvinner från planen och behöver ersättas. En del av detta svinn sprids till miljön.

Granulat innebär miljörisiker dels eftersom mikroplaster inte bryts ned naturligt utan sprids och ansamlas i miljön, dels genom att olika typer av granulat kan innehålla farliga ämnen.¹ Det är föroreningar som till exempel metaller, ftalater och PAH:er. Detta gäller främst granulat från gamla återvunna bil- och maskindäck, SBR.²

Spridning av granulat från konstgräsplaner har identifierats som en av de största källorna till utsläpp av mikroplast i Sverige.³

Denna anvisning avser planer anlagda med konstgräs med granulat som ifyllnad. Övriga planer, lekplatser m.fl. som är anlagda med annat material där plast ingår omfattas inte av denna anvisning.

Anvisningen riktar sig till nyttjare av konstgräsytor, berörd personal samt beslutsfattare.

Ansvarig för att denna anvisning följs är enhetschef Fritid.

2. Relation till andra styrdokument

Anvisningen har en nära koppling till styrdokumentet Idrottspolitiskt program och Miljöpolitiskt program. Arbete pågår med att ta fram en ny Idrottspolitisk policy att gälla från 2020-01-01. Anvisningen bidrar också till att uppnå kommunfullmäktiges strategiska mål *Att underlätta för invånare och företag i Kungälv som vill reducera klimatutsläppen* samt kommunstyrelsens resultatmål *Minskade utsläpp i luft och vattendrag*.

¹ Källa: Naturvårdsverket

² Källa: Miljöenheten Kungälv kommun

³ Källa: Naturvårdsverket

3. Syfte

Utsläppen från och av mikroplast från kommunens konstgräsytor ska minimeras.

4. Mål och viljeinriktning

Detta dokument ska tydliggöra kommunens (verksamhetsutövarens) ansvar och skyldigheter att förebygga och åtgärda negativa miljökonsekvenser vid anläggande, underhåll och skötsel av konstgräsplaner. Vi utgår från naturvårdsverkets vägledning för konstgräsplaner och kommer att gå med i naturvårdsverkets beställargrupp för konstgräsplaner.

5. Inriktning för anläggning av nya konstgräsytor

Vid anläggning av nya konstgräsytor ska kvalitét och material i möjligaste mån anpassas efter ytans användningsområde samt med hänsyn tagen till driftsekonomi och miljöaspekten. Ett helhetsperspektiv ska finnas vid anläggandet.

Den största gruppen användare är barn och ungdomar och inte elitnivåutövare därför ska vi sträva efter lösningar som är hållbara för breddidrotten.

Vid anläggande av nya konstgräsytor ska en dialog ske med kommunens miljöenhet.

6. Utveckling och utbyte av material i befintliga konstgräsytor

Vid utveckling och utbyte av material i befintliga konstgräsytor ska kvalitét och material i möjligaste mån anpassas efter ytans användningsområde samt med hänsyn tagen till driftsekonomi och miljöaspekten.

Den största gruppen användare är barn och ungdomar och inte elitnivåutövare därför ska vi sträva efter lösningar som är hållbara för breddidrotten.

7. Användning av konstgräsytor

Kommunen äger och driftar sju planer med konstgräs. Planerna är anlagda mellan åren 2012–2017. De fyra äldsta planerna har gummigranulat av SBR, övriga EPDM. Ett antal åtgärder är genomförda för att minska svinnet och spridningen av granulat. Livslängden för en plan med konstgräs är ca 8 år. Kvalitén på våra planer överstiger i några fall breddidrottens behov.

Åtgärder ska vidtas för att minska svinnet av gummigranulat. Framst för att minska spridningen till miljön men även av ekonomiska skäl. Genom att återanvända det utlagda gummigranulatet kan inköp av nytt granulat minska.

Exempel på olika åtgärder är:

- I direkt anslutning till konstgräsplanerna kan det beredas hårdgjorda ytor (asfalt) där granulat kan samlas upp och återföras till planen. Dessa ytor bör omgärdas av en stenkant.
- Anordna en speciell yta vid sidan av konstgräsplanen där spelare kan rengöra sina skor och kläder från granulat.
- Filter och granulatfällor kan installeras i dagvattenbrunnar
- Skyltning på plats och via olika digitala kanaler, ex. kungalv.se om åtgärder för att minska svinnet av granulat

- Instruktioner för nyttjaren (förening, skola, privatperson med flera) vad som gäller vid användningen av en konstgräsyta ska finnas.

Vilka åtgärder som är rimliga och effektiva att vidta ska bedömas i det enskilda fallet.

8. Egenkontroll av konstgräsytor

Kommunen, i egenskap av verksamhetsutövare, ansvarar för egenkontroll i enlighet med bestämmelsen i 26 kap. 19 § miljöbalken. Av denna bestämmelse framgår att den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärder som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller påverka miljön fortlöpande ska planera och kontrollera verksamheten för att motverka eller förebygga sådana verkningar. Mot bakgrund av att de negativa miljökonsekvenserna från granulat som används i konstgräsplaner kan vara betydande ska kommunen vidta tillräckliga åtgärder för egenkontroll.

I egenkontrollen ingår:

- En skötselplan för varje konstgräsyta ska finnas
- Åtgärder för regelbunden utvärdering av fyllnadsmaterial
- Åtgärder för att minska svinnet av granulat
- Åtgärder för att utbilda personalen för att minska negativa miljökonsekvenser och förlänga planernas livslängd
- Informera nyttjaren av konstgräsytor om vad de kan göra för att minska spridning av mikroplaster

9. Drift och skötsel

En skötselplan ska finnas för varje konstgräsyta innehållande åtgärder för:

- Dagligt underhåll
- Veckounderhåll
- Månadsunderhåll
- Årsunderhåll

Prioriterat är åtgärder för att förlänga en ytas livslängd samt åtgärder för att minska svinnet av gummigranulat. Särskild hänsyn ska tas till om en plan ska snöröjas eller inte. Saltning ska undvikas då det finns ett antal oklarheter med saltningens långvariga effekter på en konstgräsyta.

Maskiner och tillbehör som används för skötsel av planen ska vara avsedda att användas specifikt på konstgräsplaner då dessa är anpassade för underlaget.

De krav som följer av garantin för konstgräsytan ska följas. Åtgärder beskrivs i skötselplanen.

10. Bidrag till ytor som ägs av andra

Denna anvisning gäller för konstgräsytor som kommunen äger och driftar. Föreningar som äger konstgräsytor har möjlighet att söka driftsbidrag. En förutsättning för bidrag är att föreningen förbinder sig att följa denna anvisning.

11. Levandegöra

Anvisningen publiceras på kommunens hemsida www.kungalv.se. (Under styrdokument och kultur- och fritid)

Föreningar och andra nyttjare av konstgräsytor ska informeras om denna anvisning och om hur man minskar spridning av mikroplaster så att de i sin tur kan sprida informationen vidare till spelare, utövare, föräldrar med flera.

12. Uppföljning

Uppföljning av mål och syfte sker i samband med kommunens ordinarie uppföljning. Exempel på mått är förbrukning och utsläpp av gummigranulat och antal framtagna skötselplaner.

